

ГРИЦА Софія Йосипівна (05. 12. 1932, Львів — 05. 03. 2022, Київ) — фольклорист, музикознавець. Доктор мистецтвознавства (1982), професор (1993). Премії ім. Б. Асаф'єва (1991), Ф. Колесси НАНУ та М. Лисенка (обидві — 1999). Член НСКУ (1973). Закін. Львів. консерваторію (1954; кл. С. Людкевича). Від 1957 працювала в ІМФЕ НАНУ (Київ): від 1986 — провідний науковий співробітник. Досліджувала наук. і творчу спадщину Ф. Колесси, зокрема упорядковувала і видала 3 т. його праць («Мелодії українських народних дум», 1969; «Музикознавчі праці», 1970; «Музичний фольклор з Полісся у записах Ф. Колесси та К. Мошинського», 1995; усі — Київ). Крім того, упорядковувала «Співанки-хроніки» (К., 1972, співавт.), «Наймитські та заробітчанські пісні» (К., 1975, співавт.). Вивчала теорію та історію словесно-муз. фольклору і фольклористики. Вперше розглянула укр. пісенну епіку як цілісну систему, включивши до неї билини кийв. циклу, від яких беруть початок героїчні думи («Мелос української народної епіки», К., 1979). Особливу увагу Г. приділяла питанням динаміки фольклор. твору в його часово-просторовому русі: роз-

робила теорію пісенно-фольклор. парадигми; запропонувала метод парадигмал. дослідж. пісенності. Започаткувала соціол. дослідж. фольклору інтегрованого середовища («Фольклор у промисловому середовищі», К., 1978). Авторка і ведуча циклів радіопередач «Золоті ключі» та «Дзвонкова криниця» (обидва — 1980-93), у яких пропагувала автентич. фольклор.

Основні праці

Ф. М. Колесса. К., 1962; Принципи класифікації і наукового видання української словесно-музичної творчості на сучасному етапі. К., 1968 (співавтор); Категорія парадигми у вивченні варіаційної специфіки фольклору // НТЕ. 1979. № 2; Украинская песенная эпика. Москва, 1990; Фольклор українців у між- і внутрішньоконтинентальній міграції // Мистецтво, фольклор та етнографія слов'ян. народів. Братислава, 1993; Час і простір у фольклорі у зв'язку з етнографічним регіонуванням України // Укр. художня культура. К., 1996; Фольклор у просторі та часі. К., 2000; Трансмісія фольклорної традиції. К., 2002; Усно-писемні традиції у слов'янсько-епічному виконавстві // Студії мистецтвознавчі. 2004. Число 4; Біблійні елементи в думках // НТЕ. 2005. № 5; Народна творчість та фольклористичні студії // УК. 2006. Т. 4.

Рекомендована література

1. Парадигматика фольклору: Ювілей. зб. з нагоди 70-річчя від дня народж. С. Грици. Т., 2002;
2. С. Й. Грица: Бібліогр. покажч. наук. пр. К., 2002;
3. Іваницький А. Софія Йосипівна Грица. К.; Т., 2002;
4. Його ж. Дослідниця багатств українських народних пісень і дум // НТЕ. 2003. № 1-2;
5. Богданова О. Книги – її життя // Музика. 2005. № 6.

О. А. Поріцька

Бібліографічний опис:

Грица Софія Йосипівна / О. А. Поріцька // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-31709>. — Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).